

Dato: 02.05.2019 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: 19/8386 J.post ID: 19/84037
Saksbehandler: Knut Bjarne Sætre
Saksansvarlig: Svein Finnanger

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur	09.05.2019	035/19
Eierutvalget	21.05.2019	026/19
Formannskapet	21.05.2019	103/19
Formannskapet	18.06.2019	143/19

Aksjetegning i Nasjonalt senter for vanninfrastruktur

Formannskapet-18.06.2019- 143/19

Vedtak:

Bærum kommune tegner en aksjepost på inntil 10 %, til en samlet pris av inntil NOK 100 000,- i selskapet som får navnet «Nasjonalt senter for vanninfrastruktur AS».
Aksjeposten finansieres innenfor budsjettet til programområde Vann og avløp.

Eierutvalget-21.05.2019- 026/19

Innstilling:

Bærum kommune tegner en aksjepost på inntil 10 %, til en samlet pris av inntil NOK 100 000,- i selskapet som får navnet «Nasjonalt senter for vanninfrastruktur AS».
Aksjeposten finansieres innenfor budsjettet til programområde Vann og avløp.

Formannskapet-21.05.2019- 103/19

Vedtak:

Saken utsettes i påvente av behandlingen i Eierutvalget.

Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur-09.05.2019- 035/19

Innstilling:

Bærum kommune tegner en aksjepost på inntil 10 %, til en samlet pris av inntil NOK 100 000,- i selskapet som får navnet «Nasjonalt senter for vanninfrastruktur AS».
Aksjeposten finansieres innenfor budsjettet til programområde Vann og avløp.

Eierutvalget-21.05.2019-026/19

Innstilling:

Bærum kommune tegner en aksjepost på inntil 10 %, til en samlet pris av inntil NOK 100 000,- i selskapet som får navnet «Nasjonalt senter for vanninfrastruktur AS».

Aksjeposten finansieres innenfor budsjettet til programområde Vann og avløp.

Rådmannens forslag til vedtak:

Bærum kommune tegner en aksjepost på inntil 10 %, til en samlet pris av inntil NOK 100 000,- i selskapet som får navnet «Nasjonalt senter for vanninfrastruktur AS».

Aksjeposten finansieres innenfor budsjettet til programområde Vann og avløp.

SAKEN I KORTE TREKK

Gode vann- og avløpstjenester er et grunnleggende samfunnsbehov. Investeringsbehovet for vann- og avløpsnett i Norge er for perioden 2016-2040 beregnet å være 240 mrd. kroner (Norsk Vann, 2017). Dette vil kreve tilgang på flere kompetente medarbeidere på alle nivåer i verdikjeden, da det å eie og drifte ledningsnett optimalt er krevende. Videre vil utvikling, utprøving og bruk av eksisterende og ny teknologi være sentralt for de bærekraftige og kostnadseffektive løsninger vannbransjen og samfunnet etterspør. Et nasjonalt senter for vanninfrastruktur med fokus på fremtidsrettet ledningsteknologi vil svare på behovene knyttet til kompetanse og teknologiutvikling.

Tidligere behandling

Ingen tidligere behandling

Redegjørelse og vurdering

Offentlige og private aktører i vannbransjen har siden 2014 arbeidet med planer for å etablere et nasjonalt kompetansesenter for vann- og avløpsinfrastruktur i tilknytning til Norges miljø- og biovitenskapelige universitet i Ås. Etablering av senteret er kostnadsberegnet til 36 mill. kr. Staten ved Kunnskapsdepartementet har bevilget 20 mill. kr. til etablering av senteret. Resterende finansiering dekkes av deltakende bransjeaktører fra offentlig og privat sektor.

Det ble høsten 2017 etablert et interimsstyre med ansvar for planlegging og prosjektering for etablering av senteret. I henhold til gjeldende framdriftsplan vil byggestart skje vinteren 2019/20, med tentativ åpning av senteret første halvår 2021.

Senteret vil bli etablert som et bransjeeid aksjeselskap hvor 60 % av aksjene har offentlig eierskap, og resterende 40 % eies av produsenter, leverandører og andre med privat tilknytning.

Bærum kommune er av interimsstyret invitert til å tegne en aksjepost på inntil 10 %, til en samlet pris av inntil NOK 100 000,- i selskapet som får navnet «Nasjonalt senter for vanninfrastruktur AS». Det utstedes 10.000 aksjer til verdi pålydende 100 kroner per aksje.

Vurdering

Rådmannen stiller seg bak utfordringsbildet som er beskrevet i denne saken. Utfordringene gjelder også Bærum kommune. Og som en av landets største kommuner, er rådmannen positiv til

invitasjonen til tegning av en aksjepost på inntil 10%

Konsekvenser av beslutningene

Tegning av en aksjepost på inntil 10 %, vil få en kostnad på inntil NOK 100 000,- Aksjeposten finansieres innenfor budsjettet til programområde Vann og avløp.

Vedlegg:

Invitasjonsbrev til aksjetegning	4425148
Grunnlagsdokument.Nasjonalt senter for vanninfrastruktur.mars-19	4425149
Vedtakter.Nasjonalt senter for vanninfrastruktur.utkast.mars-19	4425150

DEL 2 – MER OM SAKEN:

Bakgrunn

Gode vann- og avløpstjenester er et grunnleggende samfunnsbehov. Vannforsynings- og avløpsanlegg er blant de infrastrukturene som ikke klarer å møte dagens og fremtidens utfordringer, der bemanning og kompetanse må økes betydelig inn mot drift, vedlikehold og investeringer.

Investeringsbehovet for vann- og avløpsnett i Norge er for perioden 2016-2040 beregnet å være 240 mrd. kroner (Norsk Vann, 2017). Oppgraderingsbehovet innebærer en 50% økning i investeringer hvert år i forhold til 2015. Økningen vil kreve tilgang på flere kompetente medarbeidere på alle nivåer i verdikjeden, da det å eie og drifte ledningsnett optimalt er krevende. Videre vil utvikling, utprøving og bruk av eksisterende og ny teknologi være sentralt for de bærekraftige og kostnadseffektive løsningene vannbransjen og samfunnet etterspør.

Et nasjonalt senter for vanninfrastruktur med fokus på fremtidsrettet ledningsteknologi vil svare på behovene knyttet til kompetanse og teknologiutvikling. Senteret er et tiltak fra vannbransjen for økt fokus i kunnskapsmiljøene inn mot sentrale utfordringer og muligheter for offentlige aktører og privat næringsliv. Ved å bygge et moderne og godt utrustet anlegg med attraktive leveranser vil senteret bli ettertraktet som fasilitet for kurs, undervisning, forskning og innovasjon. Det vil tiltrekke seg kunder og brukere fra både offentlig og privat sektor. Lokalisering på Ås i nær tilknytning til NMBU sikrer gode koblinger mellom forskning, utdanning og praktisk anvendelse.

Virksomhetsidé

Senteret skal være en attraktiv fasilitet for opplæring, forskning, utvikling og utprøving i fremtidsrettet vanninfrastruktur. Der brukere kommer for å lære, opparbeide ny kunnskap og utvikle nye produkter og tjenester.

Målsettingen er at senteret skal:

- Svare på det samlede nasjonale behovet for kompetanse og håndtering av nåværende og fremtidige utfordringer for eiere av vann- og avløpsledninger og tilhørende infrastruktur.
- Bidra til å utdanne en ny generasjon av forvaltere, byggherrer og driftsoperatører med god teoretisk og praktisk innsikt
- Bidra til økt kvalitet og effektivitet i alle ledd av VA-bransjen gjennom utdanning, erfaringsutveksling, forskning og teknologiutvikling

- Være en pådriver for samarbeid, verdiskaping og det grønne skiftet

Senteret vil treffe bredt med attraktive leveranser:

Kurs	Praktisk opplæring i oppgaver tilknyttet vanninfrastruktur inkludert ledningsnett og tilhørende teknologi
Undervisning	Studenter får tilgang på infrastruktur samt praktisk innsikt i bransjen
Demonstrasjon	Leverandørene viser fram nåværende og fremtidige produkter og løsninger
FoUI	Forskningsmiljøene får tilgang på infrastruktur, og kobles tett på problemeiere (sluttbrukere, leverandører, entreprenører)
Teknologiutvikling	Sluttbrukere kan sammen med leverandører og andre aktører utvikle løsninger med senteret som sentral medspiller
Testing	Produkter og løsninger kan testes og verifiseres under kontrollerte forhold

Senteret vil være en sentral møteplass for aktører i vannbransjen. For kompetanseheving, utvikling av nettverk og innsikt i nye produkter og løsninger.

Eierstruktur, styring og risikovurderinger

Kompetansesenteret vil registreres som et aksjeselskap med et styre og egen driftsorganisasjon med daglig leder. Kompetansesenteret vil etableres med en aksjekapital på 1 mill.kr.

Det er ønskelig at kompetansesenteret har aksjonærer og styredeltakere som representerer hele verdikjeden i vannbransjen, samtidig som det nasjonale aspektet ivaretas. Eiere med offentlig tilknytning vil ha aksjemajoritet med til sammen 60 % av aksjene

Senterets styre skal ha bred forankring i bransjen, og velges på selskapets generalforsamling. Styresammensetning og styringsfilosofi avklares i selskapets vedtekter og egen aksjonæravtale. Aksjonæravtalen er bindende mellom partene i avtalen, men binder ikke selskapets styre og generalforsamling. Styret tilsetter daglig leder og står ansvarlig for organisering av virksomheten.

Aksjeloven fastsetter begrensninger i det økonomiske ansvaret. Med forutsetning om at senteret etableres som et aksjeselskap, har risikoen følgende dimensjoner:

- Det økonomiske ansvaret for aksjeinnehaveren er begrenset til egen andel av aksjekapitalen. Dersom selskapet tar opp lån står aksjonærene kun ansvarlig dersom de stiller som kausjonist eller gir andre former for garanti
- For eierstyret innebærer ansvaret å ha fortløpende tilsyn med grunnlaget for fortsatt drift
- Aksjeloven avgrensner ikke styre og daglig leder for erstatningsansvar ved skade som virksomheten påfører ansatte eller omgivelser

Dette er å anse som de sentrale risikoelementer forbundet med eierrollen.

For øvrig foreligger det generelle risikofaktorer i forbindelse med etablering og drift av kompetansesenteret. Dette er nærmere beskrevet i vedlegg «Grunnlagsdokument; beskriver forretningsplan og organisering av senteret»

Driftsmodell og driftsøkonomiske forhold

Etablering, investeringer og drift vil være koblet til senterets ulike moduler. En trinnvis utvikling av infrastruktur og leveranser tilpasses behov, prioriterte leveranser og finansiering. Senteret etableres for helårs drift av bygg og infrastruktur.

Inntekter fra kurs for vannbransjen, demonstrasjon av utstyr og løsninger for leverandører samt FoU-prosjekter, teknologiutvikling og testing vil utgjøre det økonomiske fundamentet for senterets drift. Driftskostnader vil være knyttet til administrasjon, utvikling og gjennomføring av kurs og drift av anlegget inn mot løpende aktiviteter og prosjekter. Interimsorganisasjonen for senteret er i tett dialog med NMBU om mulig samkjøring av enkelte funksjoner, koblet til den trinnvise utviklingen av senteret. Tilgang på og behov for undervisningslokaler, laboratorier og lager vil vurderes i takt med utvikling og utvikling av senteret tjenester. Senteret vil videre vurdere og legge til rette for samdrift med NMBU knyttet til kursadministrasjon og drift/vedlikehold der det er hensiktsmessig.

Senteret etableres og utvikles basert på en drift som skal gå i økonomisk balanse. Eventuelle overskudd vil bidra til egenkapital for utvikling og likviditet. En konservativ langtidsprognose for senteret viser et akkumulert driftsunderskudd på ca 3 mill. før avskrivninger ved utgangen av 2020, og et akkumulert overskudd før avskrivninger fra 2022/2023.

Nytteverdi av senteret

Senteret vil levere på ønsker og behov for en rekke interessenter innenfor og utenfor vannbransjen. For kommunen vil senteret være sentralt og bidra på flere områder:

- Et kommunalt ledningsnett er i kontinuerlig drift, og det er vanskelig å legge til rette for oppøving av personell. Tilgang på et godt utrustet øvingsfelt vil ha stor verdi
- Driftsoperatører og andre fagfolk som i dag arbeider praktisk med ledningsnettet ser selv at de trenger mer kunnskap og øving
- Ledningsnettet blir stadig mer komplisert og med mer sammensatt teknologi fra flere fag er det ingen utdanning som i dag leverer ferdige kandidater som mestrer hele den faglige bredden
- Kommunene har store ambisjoner om fornyelse av ledningsnettet, men sliter med rekruttering og har ofte utfordringer med å fylle tomme stillinger etter naturlig avgang.
- Senteret vil i større grad enn andre institusjoner kunne ta utgangspunkt i ledningseiernes behov, og utvikle både opplæring og engasjement i teknologiutvikling med basis i dette behovet
- Senteret vil stimulere den faglige utviklingen i bransjen og bidra til tverrfaglige satsinger og koblinger
- Et tettere samarbeid mellom ledningseiere, leverandører og teknologiutviklere i et senter med egnet infrastruktur og kompetanse vil bidra til å løse vesentlige samfunnsutfordringer knyttet til kritisk infrastruktur

Aksjetegning

Det ble høsten 2017 etablert et interimsstyre med ansvar for planlegging og prosjektering for etablering av senteret. I henhold til gjeldende framdriftsplan vil byggestart skje vinteren 2019/20, med tentativ åpning av senteret første halvår 2021.

Senteret vil bli etablert som et bransjeeid aksjeselskap hvor 60 % av aksjene har offentlig eierskap, og resterende 40 % eies av produsenter, leverandører og andre med privat tilknytning.

Bærum kommune er av interimsstyret invitert til å tegne en aksjepost på inntil 10 %, til en samlet pris av inntil NOK 100 000,- i selskapet som får navnet «Nasjonalt senter for vanninfrastruktur AS». Det utstedes 10.000 aksjer til verdi pålydende 100 kroner per aksje.

Aksjonærenes representasjon i styret vil framgå av utkast til aksjonæravtale og selskapets vedtekter.

Behandlingen i møtet 18.06.2019 Formannskapet

Votering:

Innstillingen ble vedtatt mot 1 stemme (Frp).

Formannskapet-18.06.2019- 143/19:

Vedtak:

Bærum kommune tegner en aksjepost på inntil 10 %, til en samlet pris av inntil NOK 100 000,- i selskapet som får navnet «Nasjonalt senter for vanninfrastruktur AS».

Aksjeposten finansieres innenfor budsjettet til programområde Vann og avløp.

Behandlingen i møtet 21.05.2019 Eierutvalget

Votering:

Rådmannens forslag til vedtak ble vedtatt mot 1 stemme (FrP).

Eierutvalget-21.05.2019- 026/19:

Innstilling:

Bærum kommune tegner en aksjepost på inntil 10 %, til en samlet pris av inntil NOK 100 000,- i selskapet som får navnet «Nasjonalt senter for vanninfrastruktur AS».

Aksjeposten finansieres innenfor budsjettet til programområde Vann og avløp.

Behandlingen i møtet 21.05.2019 Formannskapet

Forslag fremmet av Lisbeth Hammer Krog, H

Saken utsettes i påvente av behandlingen i Eierutvalget.

Votering:

Ordførerens utsettelsesforslag ble enstemmig vedtatt.

Formannskapet-21.05.2019- 103/19:

Vedtak:

Saken utsettes i påvente av behandlingen i Eierutvalget.

Behandlingen i møtet 09.05.2019 Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur

Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur-09.05.2019- 035/19:

Innstilling:

Bærum kommune tegner en aksjepost på inntil 10 %, til en samlet pris av inntil NOK 100 000,- i selskapet som får navnet «Nasjonalt senter for vanninfrastruktur AS».

Aksjeposten finansieres innenfor budsjettet til programområde Vann og avløp.